

Lettojärvi, Rankila
12.6.2024

Väylävirastolle

Viite: Lausuntopyyntö, diaarinumero: VÄYLÄ/3023/02.01.12/2023

Energiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua ohjeeseen. Ohessa lausuntomme jaoteltuna lausuntopyynnön mukaisten otsikoiden mukaisesti.

1. Onko ohjeluonnoksen sisältö rakenne mielestänne onnistunut?

- Ohje keskittyy aurinkovoiman, tuulivoiman, maalämmön ja lämpövarastojen ohjeistukseen. Ohjeessa on kuitenkin joltain osin huomioitu myös sähkövarastot sekä sähköverkot. Toisaalta ohjeessa ei taas käsitellä esim. biotermiinalivarastoja, joilla voi olla vaikutusta erityisesti raskaan liikenteen suoritemääriin. Ohjeen otsikoinnissa voisi täsmentää ohjeen soveltamisalaa.
- Ohje on kovin pitkä, mikä vaikeuttaa relevantin tiedon löytymistä. Ohjeessa tulisi keskittyä energiahankkeiden maanteihin liittyviin kysymyksiin, kuten sijaintiin maanteiden lähellä ja erikoiskuljetuksiin.
- Ohje on todennäköisesti hyvin pian vanhentunut, kun vuoden 2026 alusta aloittanee uudelleen organisoitu valtion hallinto. Voidaanko tätä huomioida ohjeessa?
- Ohjeessa on epätasällistä tietoa MRL:n uudistukseen liittyen. MRL on voimassa tällä hetkellä. Vuoden 2025 alusta voimaan tulee jo hyväksytty rakentamislaki ja MRL:n jäljelle jäävän muutetun osan nimekkeeksi tulee alueidenkäyttölaki. Alueidenkäyttölain uudistus on menossa. Sivun 22 mukaiset MRL:n pykälät siirtyvät rakentamislakiin, eivät alueidenkäyttölakiin.
- Ohjeessa on oma kappale myös rautateistä. Ohjeesta ei selviä, onko kappaleeseen koostettu joitain asioista rautateihin liittyvästä rakentamisesta vai onko ohje kattava.

2. Onko ohjeluonnoksessa käsitelty riittävästi tuulivoiman, aurinkovoiman, maalämpökaivojen ja lämpövarastojen kokonaisuutta? Mitkä asiat vaatisivat täydennystä?

- Akut/sähkövarastot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan.

3. Ohjeluonnoksessa on esitetty energiahankkeen eri vaiheiden aikaista maanteitä käsittelevää vuoropuhelua. Onko vuoropuhelun prosessi esitetty riittävän selkeästi?

- Osiossa "Energiahankkeiden vaiheiden kytkentä tienpitoon" on kuvattu hyvin yleisellä tasolla hankkeen sijoittumisvaihtoehtojen selvittämistä, kaavoitusta, YVA-menettelyä sekä hankkeen rakentamista, käyttöä ja purkamista. ET katsoo, että tämän yleisen osin käyttöarvo voi jäädä vähäiseksi. Käytännössä tämän osion menettelyt eivät aina liity kiinteästi maanteihin. Osin teksti on yleisyyden vuoksi epätarkkaa, kuten mm. maakuntakaavoituksen tarpeeseen liittyvät kohdat sekä ELY:n L- ja Y-vastualueiden roolin liiallinenkin korostuminen kaikkien hankkeiden kaavoituksessa ja rakentamisessa.

- Ohjeessa on oma kappale “Sähkönsiirtoverkkoon kytkeminen”. Sähkönsiirtoverkkoon liittämisen prosessit ovat monivaiheiset. Ohjeessa kuitenkin perustellusti kiinnitetään huomiota ainoastaan suurmuuntajien kuljetukseen. ET ehdottaa kappaleen otsikoinnin muuttamista.
- Läpi ohjeen puhutaan vain kantaverkosta, vaikka energiahankkeiden liittäminen on mahdollista myös jakeluverkkoon.

4. Ohjeluonnoksessa on kerrottu energiahankkeen sijaintiin ja toteutukseen liittyvää ohjeistusta. Onko käsittely riittävää?

- Aurinkovoima
  - o Aurinkopuistojen koko kasvaa. Tällä hetkellä noin 20 % suunnitelluista hankkeista on > 100 ha. Suunnitelluista hankkeista löytyy tietoa esim. täältä: <https://aurinkosahkovoimalat.fi/>
  - o Aurinkopuistojen asennukseen liittyvät faktat tulee tarkistaa. Voi myös tiivistää, kovin yksityiskohtainen kuvaus paneelien asentamisesta ei kuulu tähän ohjeeseen.
  - o Aurinkovoimatuotannon vaiheet tulisi kuvata ohjeen näkökulmasta (maantiet/liikenne). Käytönaikaiset kunnossapitotoimet tulee kuvata yleisemmällä tasolla. Sähköturvallisuuslain kuvaukset tai kunnossapitotoimien ajoitus ei ole oleellista, sillä aurinkovoimalan huolto liikenne on vähäistä. Puhdistustarve on yleensä vähäinen.
  - o Aurinkopaneelien käyttöikä on kasvanut, lähtökohta on 30 vuotta.
  - o Aurinkopaneelikenttiin liittyvä tulipaloriski ei poikkea muusta rakentamisesta. Pelastuslaitosten kumppanuusverkostolla on jo ohje, johon ohjeessa voidaan viitata.
  - o Akkuja/sähkövarastoja voidaan liittää aurinkopuiston yhteyteen, mutta ne eivät ole olennainen osa aurinkovoimahanketta. Akkuja tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan.
  - o Hulevesiriskejä ei juuri aiheudu tiestölle, voidaan jättää pois tästä ohjeesta.
  - o Sijaintipaikan valinta tulee kuvata tässä ohjeessa vain maanteiden kannalta, muihin lupamenettelyihin on omat ohjeensa.
  - o Aitaamista käytetään pääasiassa estämään ulkopuolisten pääsy alueella (turvallisuuskysymys). Aidat eivät ole kiinteitä, ja näin ollen eivät estä tieltä lentävien kivien tai nastojen lentämistä alueelle, tai paneelien likaantumista. Sääolosuhteiden vaurioittamat paneelit ovat hyvin äärimmäinen esimerkki.
  - o Litiumakut eivät ole olennainen osa aurinkopuistoa
  - o Paneelit pääsääntöisesti eivät aiheuta häikäisyä. Paneelien asennuskulmalla voi olla vaikutusta tuotantoon, joten tuotannon ja mahdolliset häikäisyvaikutukset tulee yhteensovittaa suunnittelun aikana.
  - o Ohje tulee yhteensovittaa muun aurinkovoimaan liittyvän ohjeistuksen kanssa. Mieluiten niin, että päällekkäisyydet karsitaan, ja tässä ohjeessa keskitytään maanteihin.
- Tuulivoima
  - o Tuulivoimasta on olevassa Liikenneviraston ohje: “*Tuulivoimalaohje - ohje tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen*”. Tätä ohjetta ei ole mainittu uudessa luonnoksessa. Luonnoksessa olisi hyvä todeta, mikä uuden ohjeen suhde on olemassaolevaan ohjeeseen.
  - o Ohjeen kappale “Tuulivoimatuotannon vaiheet ja niiden kesto” ja tietolaatikko “Tuulivoimahanke kaavoituksessa” ovat hyvin yleisiä kuvauksia hankkeen suunnittelusta, kaavoituksesta, YVA:sta, rakentamisesta ja purusta. Nämä osuudet ovat hyvin päällekkäisiä ohjeen vastaavaan yleiseen osaan. Yleiset kuvaukset, ilman erityistä kytkentää maanteihin, eivät edesauta ohjeen luettavuutta ja käyttökelpoisuutta.

- Luonnoksen mukaan “tuulivoimalan kytkentä sähkönsiirtoverkkoon ratkaistaan erikseen kaavoituksella”. Tämä ei välttämättä vastaa käytäntöä tuulivoiman (eikä muidenkaan energiahankkeiden) osalta.
- Maalämpö
  - Ohjeessa puhutaan yleisesti maalämmöstä sekä maalämmön (auringosta peräisin oleva lämpö) sekä geotermisen lämmön (maakuoren radioaktiivisuudesta johtuva lämpö) osalta.
- Lämpövarastot
  - Lämpövarastojen osalta oppaassa käsitellään “terässäiliöitä”, “maakuoppavarastoja” ja “kalliovarastoja”. Nämä termit eivät ole vakiintuneita. Terässäiliöillä ohjeessa tarkoitetaan varsin yleisiä kaukolämpöakkuja, maakuoppavarasto viittaa Hyvinkäälle toteutettuun varastoon ja kalliovarastoissa esimerkkeinä on EPV:n Vaasan vanhat öljysäiliöt sekä Vantaan Energian maanalainen kausivarasto. Lämpövarastoja voidaan toteuttaa monilla eri ratkaisuilla ja toisaalta useissa tapauksissa hankkeella ei välttämättä ole mitään liityntää maanteihin. Lämpövarastojen rakentaminen rinnastuu suurelta osin muuhun teolliseen maanpäälliseen tai maanalaiseen rakentamiseen. Ohjeessa voisi selkeämmin ja yksinkertaisemmin tuoda esille tilanteet, joissa tulee erityisesti huomioida maantiet.

5. Miten muuten haluatte kommentoida ohjeluonnosta?